

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvvm Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xvi. De violatione Ecclesiae, & quibus casibus fiat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

- scruetur ab interdicto tamen & suspensione eidem absoluere non conceditur, quicquid aliqui contrarium assertet posse sicut ab excommunicatione, ita etiam ab ipsis censuris. Ratio disertimis est: quia ideo conceditur facultas ab soluendi ab excommunicatione, eo quod absolutio eius ad receptionem Sacramenti omnino prærequisitur, absolutione vero laicorum & interdicti non est necessaria ante absolutionem a peccatis: Per Bullam autem cruciate conceditur confessario electo privilegium absoluendi ab interdicto personali, & alijs censoris, ut Henriquez vbi supra testatur.
23. *Sepimo*: In articulo mortis absolu, & relaxati potest quolibet interdictum personale, præsertim vero speciale, seu particulare per quemcunque Sacerdotem: quia haec est Ecclesiæ pietas, ut nullum omnino delictum, nullam censuram voluerit in articulo mortis non posse absolui, ut colligatur ex Concil. Trident. Sess. 14 de Sacram. penit. c. 7. Nau. in Man. c. 26. nu. 26. & c. 27. nu. 272. Henriquez li. 1. de excom. & interd. c. 5. §. 3.
24. *Ottavo* interdictus ab ingressu Ecclesiæ, si in articulo mortis peniteat, in loco sacro sepeliri potest, cap. 14. de sentent. excommunic. libro 6. Et quia ibi non requiritur confessio, vel absolutio, sed solum penitentia, penitente autem dicitur qui dat signa penitentioris in illo articulo, ideo qui solum signa dederit penitentes, puto sic sepeliri possit.
25. *Nono*: Quamvis nominatim interdictus & mortuus in suo interdicto, in loco sacro sepeliri non possit, sub pena excommunicationis latæ sententiae, ut haberat in Clement. 1. de sepult. Si tamen signa penitentiae dederit, ab interdicto post mortem absolu potest, & postea in loco sacro sepeliri: Id quod colligi potest ex regula quadam Panorm. in capitul. A nobis, 2. numer. 8. de tentent. ex coruun. vbi ait: *omnia que principaliter pertinent ad corpus post post mortem applicari ipsi defuncto*; Sed sepultura, & consequenter relaxatio interdicti ad effectu sepulturae principaliter pertinet ad corpus, cum ex signis penitentiae datis in morte presumamus quantum ad animam, sic interdictum absolutum a Deo; potest igitur post mortem absolu ut sepeliantur. Hæc tamen absolutio post mortem, non nisi ab eo fieri potest, ad quem de iure in vita absoluere pertinebat, vt in c. 2. A nobis, 2. habetur.
26. *Decimo*: Ante absolutionem aut relaxationem interdicti præcedere debet satisfactio partis, vnde relaxans interdictum vocare debet partes, ut eas componat, vbi id opus erit. Et præmittenda erit nonnumquam ante absolutiōnem cautio iuratoria, id est, iuramentum de stando mandatis Ecclesiæ, vel falso cautio ad eum modum, quo in fine tract. de absolutione suspensionis latius exppositum est, ex Alfonso Vinaldo tit. de interdicto, num. 146. &c. alijs. Et hæc de interdicto sufficiant.
- De violatione Ecclesiæ, & quibus casibus
fiat. Cap. XV I.
- S V M M A R I V M.

- Violatio, seu pollutio Ecclesiæ, qua in re similis sit interdictio loci.
- Violatur Ecclesia per effusionem iniuriosam sanguinis humani intra Ecclesiam.
- [Effusionis] vox abundantiam significat.
- Effusio sanguinis humani ut polluat Ecclesiam, peccatum mortale esse debet.
- Vulnus sine sanguinis effusione in Ecclesia inflatum, Ecclesiam non polluit, nisi &c.
- Effusio sanguinis aliorum animalium præter hominum, violationem Ecclesiæ non inducit.
- Occiso ante Ecclesiam facta, etiam si occisus postea in Ecclesiam delatus sit, Ecclesiam non polluit.
- Effusio sanguinis desuper in tecto, aut infra sub specie, aut

- locu subterraneo Ecclesiæ, illam non polluit.
- [Ecclesiæ] nomine, tam non consecrata, quam consecrata Ecclesia intelligitur.
- Effusio sanguinis, ut celebrationem in Ecclesia impedita, publica esse debet.
- Effusio sanguinis, aut feminis facta abhinc multis diebus, quomodo hodie & non antea, celebrationem officiorum diaconorum impedita possit.
- Homicidium voluntariorum mortale intra Ecclesiam factum Ecclesiam polluit.
- Homicidium casuale Ecclesiam non violat.
- Effusio sanguinis ob fidem Catholicam occisi, aut vulnerati in ecclesia eam polluit.
- Percusso mortaliter in Ecclesia facta, licet extra eam missatur, Ecclesiam polluit.
- Sententia mortis contra aliquem in ecclesia lata, tam non polluit, dummodo mortis executio extra illam fiat.
- Seminis humani effusio illicita intra ecclesiam illam polluit.
- Seminis aliorum animalium præterquam hominis effusio, ecclesiam non polluit.
- Matrimonialis coitus in ecclesia ecclesiam polluere censetur.
- Mollities, & Sodomia intra ecclesiam commissa illam polluit.
- Pollutio voluntaria indirecta in somno ecclesiam non polluit.
- Excommunicatus denunciatus intra ecclesiam sepulsum, ecclesiam polluit.
- Insidelis intra ecclesiam sepultus, ecclesiam polluit.
- Catechumenus ante baptismum in ecclesia sepultus ecclesiam polluere non censetur.
- Filius fidelium ante baptismum mortuus, in loco sacro sepelendus sit.
- Filius insideliū in ecclesia sepultus ecclesiam polluit.
- Ecclesia per episcopum publicè excommunicatus consecrata polluta censetur.
- Polluta ecclesia, pollutum est Cimiterium contiguum, sed non econtra.
- Missam in ecclesia polluta celebrans, quamvis mortaliter paret, irregularis tam non est.
- Festis, in quibus suspenditur de iure interdictum loci, in ecclesia polluta celebrare non licet.
- Ecclesia consecrata polluta, à quo, & qualiter reconcilianda.
- Ecclesia solum benedicta & polluta, à quo, & qualiter conciliari debeat.
- Ecclesia an consecrata, vel benedicta sit, quomodo cognoscere poterit.

- Q**uoniam pollutio, seu violatio Ecclesiæ similis est interdicto loci in hoc, quod in Ecclesia benedicta prohibentur celebrari Missæ, & alia officia divina sub peccato mortali, si illius violatio publica sit, ideo breuer callos illos ponere oportet, quibus Ecclesia violatur, qui callos a iure feruntur, cum ab homine nunquam imponantur.
- Primus est, Quando effunditur iniuriosa sanguis hominis viuentis intra Ecclesiam capit. Ecclesiæ, dist. 63. & cap. Ecclesiæ, de consecr. dist. 1. & capit. propo suscip. de consecr. Ecclesiæ, vel altar. Palud. 4. dist. 18. quæst. 8. in art. 1. princip. §. Quantum ad quartum. Concluſ. 1. Hoff. in Summa theol. 3. titulus de consecr. Ecclesiæ, vel altar. numero 5. §. Erant iteranda Summa Confess. lib. 3. tit. 24. quæst. 150. Summa Astensis pat. 2. libr. 6. tit. 29. art. 3. S. Anton. 3. pat. 1. 12. 6. § de violatione Ecclesiastum. Angelica, verbbo. Cratius

eratio Ecclesiae, numer. 4. Pisanelia, verbo, consecratio. 2. Sylva, verbo, consecratio, 2. quæst. 5. versic. Secundus causus Tabiena verbo consecratio, 2. num. 4. §. Tertio. Ioan. Bichon. 4. distin. 10. quæst. 2. art. 3. Sotus 4. dist. 13. quæst. 2. art. 3. circa medium. Martin. Ledesm. 2. 4. quæst. 2. 6. articulo 2. tract. de irreg. in fine. Nauar. in Manual. capit. 27. num. 15. Henriquez lib. 9. de Missa, cap. 27. §. 5. Alphon-
sus Vitalius titulus de interdicto, num. 54. Summa Coro-
næ, uero eodem, numero 6. Iacobus de Graffis, libro se-
cundo. Decis. capitul. 48. numero 1. & numer. 2. Cosinus
Philarchus de officio Sacerdotis par. 1. libro 4. capitulo 4.
& Thomas Zerula in Praxi Episcopali, part. 1. in verbo,
Palatio Ecclesiæ. Franciscus Victoria in Summa, numero
99. Sebas. Medices, part. 2. titu. 9. quæst. 10. & alijs Tole-
nius libro quinto instruct. Sacerd. capit. 8. In eo quod dici-
tur, quod sit Effusio, denotatur, quod debet esse in abundan-
tia, effusio enim hoc loco abundantiam significat, ex
Tib. & alijs vbi suprà, & Panorm. in cap. proposuisti, de
confere eccles. & glosa in cap. cum illorū, in verbo effusionem
sanguinis, de sent. excommunic. quicquid. Alphontus a Ca-
tino, in 1. c. 19. 7. Corall. 2. de potest. leg. pœnal. velit, ex
enam modica effusione sanguinis Ecclesia polluit, nisi
fons vna, aut altera tantum gutta effunderetur, tunc enim
neque secundum illum Ecclesia pollueretur. Ex modica igit-
ur sanguinis effusione non polluit Ecclesia, nec reconciliatio
indiget ut D. præfati testantur. Immo si quis
foris cum aliquo in Ecclesia contendens pugno eam per-
cesserit natus, & fluenter sanguis / vt contingere solet
in his pugniorum/ etiam in magna quantitate, non pollui-
vit Ecclesia, vt Victoria, Sotus & Iacobus de Graffis vbi
suprà, nu. 25. Thomas Zerula vbi supra citans etiam Pa-
norum cap. Proposuisti numero 3. de confecrat Ecclesiæ, vel
alio. & Ioann. Sylua. tract. de beneficiis par. 1. quæst. 6. nu-
12. & tantum.

4. Dilectus etiam huc effusio esse Injuria, scilicet iniuria fieri ita
vt si mortalis culpa; Quia non sufficit naturalis effusio
sanguinis a natis, aut ex ore, aut ob aliquem eventum
factum, puta ob casum, aut lapsum lapidis, aut regule
pele de Ecclesia cadentis, etiam si cum occideret; Sed nec
itaque propter iustam defensionem suffit; nec quælo-
ro, & recreatione, subintellige, iusta, & licita facta est;
Quæ tunis vt recte Mart. Ledesm. & Nau. vbi suprà, di-
cunt, in Ecclesia ratio fieri potest; nisi forte ad pia repre-
sentandas, argum. e. cum decorem, de vita & hon. Cler. &
cap. Decet in immunit. Eccles. lib. 6. Neque ex Alphon-
so Castro, lib. 1. cap. 7. de potest. leg. pœnal. si chirurgus, dum
valens curat in Ecclesia, aut venam incidit, effundat san-
guinem incolpat. Neque sufficit effusio sanguinis facta
per futilam, aut attentem, eb. i. um, aut infantem viu-
tationis carentem Secus tamen si quis seipsum vulneraret,
dommodo sanx mentis esset, ex Gem. in ca. vnico, de con-
fecr. Eccles. lib. 6. quem refert, ac sequitur Syl. vbi suprà.

5. Dilectus etiam effundi sanguis; Quia vt notaat Sylva. Ledes-
m. Nauar. Viualdo numero 57. Iacobus de Graffis. nu-
mero 14. vbi suprà, & facit Panor. in d. cap. proposuisti,
ut titulus in antiqu. fit mentio de sanguinis effusione, etiam si ter-
rit loam Bachon vbi suprà. Id quod intelligendum est,
reverent loam, eo modo, quo inferius num. 8. dicimus, scilicet
ut ipsi opus fuerit vulnus illud fieri aperire; tunc
cum si occasione illius sanguis in abundantia exire, Eccle-
sia polluta erit.

6. Effundi debet sanguis hominis, quandoquidem effusio
sanguinis alicujus animalium non inducit violationem
Ecclesie, ex Ledesm. Viualdo numero 58. & Nauar. citato
post glo. in vnico, in verbo, Sanguinis, de confecr. Eccles.
lib. 6.

7. Dilectus etiam effusio huc sanguinis esse hominis, viventi &
vnde, si quis ante Ecclesiam occidit, mox intra Ecclesiam
inficiat, occisor vero aut alius mortuum esse non credes,
corpori a ihu calido plagam infligit, ex qua sanguis fluit,
non polluit Ecclesia, vt colligi potest ex Henriquez vbi
suprà.

supra, quicquid contrarium putet Bachon. citat.

8. Praeterea Effusio hæc sanguinis fieri debet intra Ecclesiam
Non enim sufficit si extra Ecclesiam fiat, enam desuper in
tecto, aut infra sub specul, aut loco subterraneo, ex glos. in
d. capitul. vnico, libr. 6. Vnde si quis alibi extra Ecclesiam
vulneratus, ad Ecclesiam confugiens, illic multum sanguini
s effundere, non pollueretur Ecclesia; Econtra vero si
quis intra Ecclesiam vulneratus, antequam ad terram san-
guis decurreret, vt puta quia in scutella colligitur, exiret,
nihilominus qui intra Ecclesiam effusionis sanguinis cau-
sa facta est, polluit Ecclesia, & reconciliatione indiget.
glos. in d. capitul. vnico, in verbo Sanguinis, de confec. t. eccl.
lib. 6. Paludan. Bachon. Sylvest. Summa Confessorum, cit.
quæst. 152. Iacobus de Graff. numero 23. Viualdo numero
63. & 64. Cosinus Philarchus vbi suprà Toletus libro 5.
capitulo 8. vbi suprà. Sic etiam si quis percussit aliquem
in Ecclesia, cauendo tumorem, unde postea opus sit vt
aperiatur ferro Ecclesia est polluta, quia percussio iniurio
facta fuit in Ecclesia; Non enim est de essentia pollutionis
Ecclesia, vt sanguis in ea exeat, sed satis est, quod fa-
cta sit talis percussio in ea, & quod postea exinde exeat
sanguis in quætitate fecis vero, si quis verberaret aliquem
in Ecclesia causando luorem, tunc enim Ecclesia polluta
non erit, ex Thoma Zerula in par. 1. sue Praxi Episcopali,
in verbis pollutio Ecclesie, citans etiam Afflict. in Con-
stitutione. Si quis dixerit, Rub. 12. num 3. versiculo Secun-
da quoque, ut superius numero 5. dictum est. Ecclesia au-
tem nomine hic intelligitur. Ecclesia tam consecrata,
quam non consecrata, argum. capitul. fin. de confec. Eccl.
& ibi glos. in verbo, non consecrata. Ledesm. Nauar. cit.
Alphon. Viualdo. numero 56. & Sebas. Medices, part. 2.
Summa, titu. 9. quæst. 10. quamvis quadam reconciliatio-
nem magna sit differentia, quia cōsacrata Ecclesia re-
conciliare debet Episcopus cum aqua a se, vel ab alio Epi-
scopo benedicta; non consecrata vero potest solus Sa-
cerdos cum aqua benedicta a se reconciliare, cap. Aqua, de
confec. Eccl. & glosa in cap. fina. in verbo, lauetur, de con-
fecr. Eccl. vel altari.

10. Quibus omnibus addo, quod ad hoc vt talis effusio san-
guinis impedit celebrationem in Ecclesia, debet esse pu-
blica talis violatio, si enion sit occulta nec opus est Missas,
& diuinæ officia suspendere, neque Ecclesiam reconcilia-
re, gl. in c. vnico, in verbo, pollut. de confecr. Eccl. lib. 6. Ho-
stiensis in Summa, vbi suprà. Ioan. Bach. 4. d. 10. q. 2. art. 5. in
fine. Richart. 4. dist. 13. q. 1. art. 4. Summa Astenis vbi suprà
art. 3. in princ. Sylu. verbo, Consecratio, 2. q. 5. vers. Tertius.
Tabiena verbo, Consecratio, 2. num. 4. §. Tertio. Alphon-
sus à Castro lib. 1. de potest. leg. pœnal. c. 15. Concl. 3. in fin-
e. Nauar. in Manual. c. 27. num. 256. Sotus 4. d. 13. q. 2. art.
3. versic. Et est hic notandum. Henriquez lib. 9 de Missa,
cap. 27. §. 5. Cosinus Philarchus, & Thomas Zerula vbi
suprà & Iacobus de Graff. num. 11. Toletus lib. 5. Instruct.
Sacerd. c. 8. Ioan. And. quem refert Sylu. vbi suprà, & col-
ligitur ex c. significasti, in verbo publice de adulterijs. Fiunt
autem haec publica, vel ex publica confessione eorum, qui
fecerunt, vel ex facti evidentiâ. Et hoc intellego veram non
solum in effusione sanguinis, aut feminis sed etiam in alijs
casibus sequentibus, quibus polluitur Ecclesia; quod patet
ratione Ioann. Andr. quia, inquit, Ecclesia non iudicat de
occultis. Vnde, si Sacerdos sit per confessionem Eccle-
siam esse pollutam sanguinis, aut feminis effusione, po-
test ibi celebrare, argum. cap. titul. cum non ab homine, de
sentent. excomm. Palu. vbi suprà. Conclus. 2. quicquid Ho-
stiensis in Summa, lib. 5. tit. 2. pœnal. remiss. num. 53. §. in
quo tenetur, in fine. Et Summa Astenis, par. 1. lib. 6. titul.
29. art. 3. in princ. & Summa Confess. lib. 3. tit. 24. quæst.
154. velint tutius esse, vt hoc reuelet Episcopo in genere,
dicens, Talis Ecclesia eget reconciliari, quorum opinio
nulla ratione sequenda est.

11. Addi potest ex Pan. in c. significasti, num. 2. de adult. &
Nau. vbi suprà, nu. 25. 6. in fine, & Sebas. Medice vbi suprà
q. 1. 2. contingere posse, vt effusio sanguinis, vel feminis fa-
cta abhinc decem diebus, hodie incipiatur impedire Mis-
sas, & diuinorum celebrationem, & non ante, vt si ipsi
qui

- qui fecerunt, nunc delictum manifestent, aut si facta sit, tunc videntibus duobus, & vsque nunc facientibus, tam vero publicantibus, ita vt fama gignatur, sic enim licet non ex tunc, ex nunc tamē impedier. unde quod Thomas Zerula Episcopus Minorensis in sua Praxi Episcopali par. 1. in verbo, *Pollutio Ecclesie*, Notab. 5. affirmit ex Alfonso de Castro, lib. 2. de lege, penal, c. vlt. in fine, scilicet, si aliquid horum, quibus polluitur Ecclesia interueniet hodie & ignoratur, & post octo dies venerit ad notitiam, sint rem ibi fuerit celebratū, non opus est reconciliatio, quia unica sola celebratione dicitur Ecclesia reconciliata, nec in praxi tatum, & contra communem DD. consensum, & omnino fallsum est.
12. *Secundus est*, Per homicidium mortale intra Ecclesiam perpetratum, sic Paludan. Host. Summa Astensis, Iacobus Bachon, Nau. Ledef. Sotus, Henriquez vbi suprā, in casu 1. & Sylvatic. q. 5. vers. Primus. Tabiena, cit. 5. Quartus, Angelica, cit. nu. 4. vers. Secundus, Viuald. Iacobus de Graff. Philarchus Zerula, Corona Cōfessi. Victoria vbi suprā. Quod intelligitur, etiam si sanguinis non effundatur, vt puta si ibi suffocaretur, aut ibi vulneratus ad mortem, exiret, antequam sanguis emanaret, aut si occideretur cum tertorio ad collum, aut si potestas ibi hominem suspendat, nullo sanguine fuso, ex glo. in cap. vnico, in verbo, *sanguinis*, de concio Ecclesie lib. 6. Palu. Bachon. Sylu. Tab. Viuald, nu. 64. 13. & 66. Cosmus Philarchus, Iac. de Graff. nu. 23. vbi suprā. Dixi, *Homicidium mortale*: Non enim polluitur per homicidium caluale puta cum lapis casu de superioribus cadēs ibi hominē vulneret, aut occidat, aut si quis fulmine percussus ibi moreretur. Neque sufficit si quis furiosus in anima se ipsum, aut alium ibi interficiat, quia non est homicidium mortale, vbi deest voluntas, arg. Clem. si furiosus de homicidio tamen, si quis sine mentis compos, se ipsum vel alium in Ecclesia animo irato occidat, si sit publicum.
14. *Neque violatur*, cum quis se defendendo cum moderamine inculpatu, intellec̄ alium occidit, ex Ang. Sylu. & Tab. Victor. nu. 99. Vnu. nu. 61. Summa Corona nu. 6. vbi suprā. Item, cum quis sanctius ob fidem Catholicam in Ecclesia occiditur, quicquid Summa Confessi, lib. 3. tit. 2. 4. qu. 153. Pan. vbi suprā, & aliqui alij velint Ecclesiam non polli, quasi Ecclesia talius sanguine, & morte consecretur potius, quam violenter, verius tamen est pollui, ex gl. in c. vnico, in verbo, *Sanguinis*, de confec. Eccl. lib. 6. In. And. Summa Astensis, Palu. Ang. Sylu. Tab. Nau. Vnu. 65. & Iacob. de Graff. nu. 24. vbi suprā, quia licet passim effusione sanguinis illius honoretur & sanctificetur Ecclesia, ca. Quartus, dist. 21. ex iniqua ratione & actua effusione polluitur, & magis iniuriatur secundum illud, *Allia displicunt, passio grata fuit*, & idem Ecclesia reconcilianda est, non tamen iāquandus est locus vbi sanguis effusus est, vt glo. Angel. Sylu. neft. & Tabiena, notant. Dixi *intra Ecclesiam perpetratum*. Que particula intelligenda est sicut in primo casu, unde si quis in Ecclesia hec haliter percutiatur, & extra Ecclesiam moriatur, Ecclesia violatur, quia verē in Ecclesia factum est homicidium; secūs tamen si extra Ecclesiam percutiatur, & postea ad Ecclesiam fugiens multum sanguinis effundat, ibique moriatur, quia non est factum homicidium in Ecclesia. Similiter si quis suprā tecēam Ecclesia occidatur, aut sub Ecclesia, non violatur Ecclesia, quia verē non est factum homicidium intra Ecclesiam, sed extra ex Summa Astensis vbi suprā, art. 3. q. 2. & 3. lo. Bachono, qu. 2. art. 3. Ang. cit. nu. 5. Sylu. cit. Tab. vbi sup. 5. Quinto, & gl. in d. c. vnico, in verbo, *sanguinis*, de confec. Eccl. Quod si quis extra Ecclesiam existens cum sagitta percuteret existentem in Ecclesia & moriatur intra, vel extra Ecclesiam, polluitur Ecclesia, eo quod in Ecclesia facta est percussio iniuriosa, ex Tabiena, cit. 5. Sexto, si verē feratur sententia mortis contra aliquem in Ecclesia, non violatur Ecclesia, si executio moris extra illam fiat, vt docet Nau. in Man. c. 27. n. 256. cum Led. vbi supra. Existens autem in Ecclesia, si hominem extra Ecclesiam possum occidat, non exinde polluitur Ecclesia ex Ledesim cit. Nau. num. 256. versi. *Au. mortis* Viuald. num. 67. Et quod in superiori casu de pollutione publica diximus in hoc etiam casu intelligendum est, sicut in casibus sequentibus.
17. *Tertius est*, Quando semen humanum illicite effundit in Ecclesia, cap. *Ecclesie*, dist. 68. & c. *Ecclesie* de confec. 1. Pal. 4. d. 18. q. 8. art. 1. ptmo. 9. Quantum, Concl. 2. Hoff. in Summa lib. 3. tit. de *Consecr. Ecclesie*. Et an suiteranda, nu. 6. vers. 1. verō ita. Summa Confessorum lib. 3. in 24. 9. 150. & q. 154. Summa Astensis, par. 2. li. 6. tit. 29. art. 3. in princip. Iacob. Bachon. 4. d. 10. q. 2. art. 3. S. Ant. 3. ptm. 1. d. 6. Angelica, verbō, *confecratio Ecclesie* nu. 6. vers. 6. Sextus. Sylu. verbō, *Confecratio*, 2. q. 5. 5. Tertius. Tabiena, verbō, *Confecratio*, 2. nu. 8. 6. Septimo Martin. Led. 2. 4. q. 26. art. 2. tract. de irreg. in fine. Sotus 4. d. 13. q. 2. art. 3. Navar. Man. c. 27. nu. 257. Henriquez lib. 9. de *Missa*, c. 27. q. 5. Alphonſus Viualdus tit. de *Interdicto*, nu. 68. Franciscus de Victoria, in Summa, nu. 99. Summa Corona tit. de *Interdicto*, num. 6. Iacobus de Graffis, lib. 2. Decisa, 48. num. 26. Cosmus Philarchus lib. 4. de officio Sacerdoti, p. 1. cap. 4. Marcus Antonius Cucchius, lib. 2. Institut. Iuris Canonici, tit. 13. Thomas Zerula Episcopus Minorensis, in par. 1. sue *Praxis Episcopalis*, in verbō, *Pollutio Ecclesie* & habetur etiam in c. fina. de *Consecr. Eccl.* vel *Altar.* & c. *Sigis.* 18. *caſti*, de adult. Dixi *semen humana* ad excludendum item aliorum animalium, & ad includendum vitrum sexum, tam viri, quam mulieris, Clerici, aut laici, fidelis, aut infidelis; Item, siue sit per adulterium, siue per similem fornicationem, ex glo. in d.c. *Ecclesie*, in verbo, *semen*, dist. 68. & in cap. *Ecclesie* in verbo, *semen*, de *Consecr. Eccl.* dist. 1. & gl. in c. *vnico*, in verbo, *semen*, de *confecr. Eccl.* lib. 6. & DD. vbi suprā.
19. *Immortuum polluitur Ecclesia* per coitum matrimoniale, scilicet, si vir cognoscat vxorē in Ecclesia excommunicati DD. *sententia*, sic Palud. Sylu. Ang. Tabiena. Lotetus Nau. Summa Confessi, qu. 154. Summa Corona, Alphon. Viuald. nu. 72. Cosmus Philarchus, & Iacob. de Graff. nu. 26. & Summa Pisan. verbō, *Confecratio*, 2. 3. 8. Henriquez & Sebast. Medic. post Iacob. And. & gl. in d.c. *Ecclesie*, de *Consecr. Eccl.* dist. 1. & in cap. *vnico*, in verbo, *semen*, de *Consecr. Eccl.* lib. 6. quamvis Archid. Vgol. Alex. de Ale part. 2. quæst. 1. 47. membr. 2. & alij, quos refert glossa. c. *vnico*, contrarium putant non pollui actu matrimoniali, & Iacob. Bach. inclinat, & dubitat Sotus vbi suprā. Quorum DD. opiniones inter se conciliari possunt, si dicamus actu seu coitum matrimoniale publicum, qui est illicitus & sacrilegus, & contra reuerentiam loci facit pollere; illum verō, qui casu necessitatis sit, & qui licitus est, & irreuerentiam tollit, non polluere, vt si coniuges longo tempore in loco sacro obſidentur, & illicita seminis emissioni sibi timent de incontinentia, petendo & reddendo debetum in Ecclesia, crederem non violari Ecclesia, ut expedit Sylu. & Henriquez. Rich. 4. d. 2. art. 3. quæst. & Alph. a Castro lib. 1. de potestate legis pœnalis, c. 7. fatetur, quamvis in hoc etiam casu Palu. illam putat pollui. Ratio Sylvestri est, quia si non violat effusio sanguinis facta ad consecrationē vitæ corporalis, secundum Innoc. & alios, quare violabit effusio feminis ad conseruandam vitam spiritualem maximē quando non fuit publicus iste coniugum congregatus. Item polluitur per quancunque feminis emissionem illicitam, vt per mollitionem secum, aut per vitium Sodomiticum cum alia persona, siue vir sit, siue femina. Podium tamen in feminis etiam voluntaria indirecte in causa mortis secundum voluntaria indirecte in causa mortis secundum omnes, gl. in d.c. *cap. Ecclesie* in verbo, *semen*, de *confecr. d. 1. Pal. Astenſis*, Sylu. Tab. Nau. Alphonſum a Castro lo. Bach. Henriquez & alios, contra Angelicam, vbi suprā, qui falſo vult etiam nocturna pollutione in somnis pollui, talis enim emulſio non habet annam secum aliquam loci irreuerentiam. Ad dñm alij, st. Astenſis, & Sylu. quod debet esse effusio magna, quia propter modicam humectationem non polluitur Ecclesia; sed iudicio meo magis consideranda est voluntaria effusio feminis, quam quantitas ipsius; præterquam quod modica humectatio non dicitur effusio feminis, quia tamen reuertunt cap. *Ecclesie*, dist. 68. & cap. *Ecclesie*, de *confecr. d. 1. & cap. fina. de confecr. Eccl.* effusio enim abundantiam significat, vt diximus, vt autem talis effusio seu emulſio feminis Ecclesiam polluat debet esse publica, occupa causa non violat, vt DD. omnes superius allati testantur.

22. Quartus

1. *Quatuor cfr.*, Quando in ea sepellitur aliquis excommunicatus deuocatus, & consulutus de consecr. Eccles. Hoc sibi vbi supra, nro 7. Palud. Conclu. 6. Summa Confess. lib. 3. tit. 14. quest. 150. Astenis d. art. 3. q. 3. Angelica, verbo, Consecratio, 2. no 6. Sylvest. Consecratio, 2. q. 5. versic. Quatuor, Tabiena, verbo, Consecratio, 2. 6. sepsum in fine, S. Anton., partit. 12. capit. 6. §. de violatione Ecclesiast. Mart. Ledelin. & Nauar. Henriquez locis proxime allatis, Viald. nro 73. Franc. Vick. nro. 99. Cosmus Philarchus, Thomas Zerula, Iacobus de Graff. num. 31. Sebastianus Medices, vbi supra, quest. 10. Toletus lib. 5. capitul. 8. Dixi excommunicatus deuocatus, secusenim si deuocatus non est. Inno. ut notat Palud. quamvis is cui est interdictus ingressus Ecclesia si moriaratur hoc interdicto dum ante non debet in Ecclesia, vel Cemeterio sepeliri, nisi per accidens; non tamen ibi sepultus facit locum pollutum, cum non sit excommunicatus. Et sic intellige cap. 15. cui 3. de sententia excommunicatus libro 6. Item interdictus simpliciter si sepelitur in loco sacro, non propterea censetur locus ille pollitus, cum hoc non sit iure expressum, & pesa ponus resuagende sunt quam ampliandæ, cap. odia, de reguli, iur. lib. 6.
2. *Quatuor cfr.*, Quando aliquis infidelis in Ecclesia se peligri, vbi habetur in cap. Ecclesiam, 1. & 2. de confesse, dist. 1. Host. Angel. Sylvest. Nauar. Ledelin. Alphos. Viald. nro. 74. Cosmus Philarchus, Thomas Zerula, & Anton. Cucchius, Toletus, & Henriquez locis allatis, Palud. vbi supra, Coaclusio quinta. Et in hoc casu quinto, sicut in quarto si Ecclesia erat consecrata, reconcilianda est, & predictorum corpora projicienda, si discerni possint ab alijs, alioquin si dicendi non possint commode, melius est ipsa reiuniorum cum ossibus fidelium, quam ossa ipso sumum fidelium via cum infidelium ossibus exhumari; & Ratio est, aqua unifides dum vivunt, ab Ecclesia eiciendi sunt, ergo & mortui quia quibus non communicamus viuis, nec mortuis. Non sunt tamen radendi patientes, & tigna ut notat Panot. & Sylvest. vbi supra, quia per abrasionem panum violaretur consecratio, & non esset reconcilianda solum, sed etiam reconsecranda. Illud vero ca. Ecclesiam, 2. & Ecclesia nondum consecrata, quo casu radendi essent patientes, & sic intelligendi sunt Astenis. Ioa. And. Ledel. & Nauar. Viald. Cosmus Philarchus. A. ton. Cucchius, 1. & ali. vbi supra. Sin autem Catechumenus in Ecclesia, vel Cemeterio ante Baptismum sepelitur, licet fieri non debet, non tamen polluitur Ecclesia, aut Cemeterium, quoniam non reputatur quad ho infidelis, sed creditur habuisse baptisimum flaminis, sicut nec de illo, qui in suo sanguine baptizatur, & tanquam martyris sepelitur; Quamvis in tractatu de matrimonio quando dicitur cultus dispensari debet matrimonium, ibi accipiatur fidelis cum infidel, id est, baptizatum cum non baptizatio erit fidelis. Addicetiam Paludan. Qacd filius fidelium mortuus ante baptismum non solet sepeliti in loco sacro, nisi mater moratur in partu. Nulli enim datur Ecclesia ista sepulta nisi de quo creditur, quod tunc, vel quandoque intrabito requiem Ecclesia triumphantis, non tamen polluitur locus, si puer ibi sepeliatur, quia licet non sit fidelis, non est tamen proprie Genitilis, vel infidelis, ex quo est filius fidelium. Puer autem filius infidelium tumulatus bene poluerit, sicut si esset magnus. Quando autem mater moritur in partu exitum mortuum, vel qui statim ante baptismum moritur, consuetu est, vt sepeliantur cum ea, licet sciamus ipsum damnatum, quia reputatur quasi pars vicerum, & pro honore matris Christianæ coniunguntur in sepulta, quasi fuerit coniuncti, & nunquam separati in vita, & in morte, & ideo non polluitur locus, idem docent Hugo. & Goffred. quos referit Hostiensis in Summa, lib. 3. titul. de concr. Eccles. nro. 8. quamvis ipse dubius sit quid in hoc casu agendum sit.
3. *Sextus cfr.*, Quando Ecclesia consecratur, aut Cemeterium benedicatur per Episcopum publicè excommunicatum, argumē, capitul. consulutus de consecrat. Eccles. Paludan. in d. articu. primo princip. §. Quantum ad quartum, Conclu. 4. Panormitan. & Hostiensis in d. capitul. consulutus, Angel. S. Antonin. vbi supra. Sylvest. cit. quest.

- quinta, §. Quatuor. Tabiena. vbi supra, §. Septimo, in fin. Astenis vbi supra articul. tertio, questio 3. Nauar. in Manual. capitul. 27. numero 258. Ledelin. Summa Confess. citat. quest. 150. Viald. numero 76. Cosmus Philarchus, Thom. Zerula & Henriquez locis citatis. Rationem reddunt Panormitan. & Holt. quia si sepultura corporis excommunicati polluit ipsum locum, a fortiori, cum consecratio officium per eorum os, & manus peragitur, qui publicè excommunicati sunt. Et quia ea quæ consistunt in exterioribus consecrationibus, & benedictionibus facta per huiusmodi publicè excommunicatum, ante reconciliacionem per fidèles exercitari non debet. His addo ex Host. & Pal. cit. Quod si publicè excommunicatus ibi celebrat, vel sepelitur, non propriè hoc necessaria est reconciliatio, vt habetur ex responsu Honori Papæ III. in c. A Nobis, de Sacram. non iterand.
28. *Huiusmodi* addo ex Paludan. citat. Conclu. 3. Astenis vbi supra, quest. sext. Summa Confess. quest. 157. Viald. numero 78. 79. 80. & 81. Anton. Cucchius. Cosmo Philarchus, Iacobus de Graff. num. 29. Thoma Zerula, Sebastianus Medice, part. 2. titul. 9. q. 11. Toletus lib. quinto Instruct. Sacerd. capitul. 8. & alijs. Qod quand' Ecclesia polluitur quo modo, eo ipso intelligitur polluta Cemeterium, & capella contigua, sicut de interdicto superius annotatum est, quia Cemeterium consecratum eodem priuilegio gaudet, quo & Ecclesia consecrata, argum. cap. consulutus, & ibi glor. in verbo, Cemeteria, de Consecr. Eccles. Vnde, nisi prius reconciliatur, non debet ibi aliquis sepeliri, aut Missa celebrari; Polluto autem Cemeterio, non propterea polluta censetur Ecclesia, quia magis dignum trahit ad se minus dignum, non econtra. Quod si Cemeterium contiguum non fuerit, sed eorum extrema ad inuicem separata, & idem si duo Cemeteria ad inuicem medio pariete separata sunt, licet de uno ad alterum transeat per ostium, pollutio unius, non inficit aliud, c. vniuersal. de Consecr. Eccles. lib. 6. Palud. & Astenis vbi supra.
29. *Qui* vero in Ecclesia publicè violata missam celebrat, aut alia diuinæ officia peragit, aut sepelit defunctum, quamvis peccet mortaliter, nisi virginie necessitate id fiat de licentia Episcopix Sanct. Thom. 3. part. quest. 8; art. 3. q. 2. irregulatis tamén, aut suspensus non efficitur, quia pollutio Ecclesia non est proprio censura Interdicti. Sic Paludan. 4. d. 18. quest. 8. art. 3. princ. Conclu. 5. Angelica, verbo, Consecratio Ecclesiaz, numero octauo, Sylvest. verbo, interdictum, 6. quest. 2. §. Secundum, versicul. Secundo limitatur, & in verbo, Consecratio, 2. q. nona, Tabiena, verbo, Consecratio, 2. §. Nono Richar. 4. d. 3. art. 4. quest. 1. Sto. 4. d. 13. quest. 2. art. 2. vers. Circa primum sciendum. Sotus, 4. d. 1. 3. q. 2. art. 3. ad secundū, versic. Rufus etiam adnotandum Summa Astenis, par. 2. li. 6. tit. 29. art. 3. q. 4. Summa Confess. q. 156. Cosmus Philarchus, Iacobus de Graffis, nro. 28. Summa Pisanello, verbo Consecratio, 2. 9. 10. Sebastianus Medicus, par. 2. tit. 9. q. 12. Toletus li. 1. c. 2. 1. & lib. 5. c. 8. Henriquez lib. 9. de Missa, c. 27. §. 7. & lib. 1. 3. de excomm. & interdict. c. 5. §. 5. & habetur ex presse in cap. 15. quis de sent. excom. lib. 6. Vnde falsò Lapis quem citant, ac sequuntur Angelica, cit. & Sylvest. in verbo, Consecratio, 2. quest. 9. & Viald. nro. 86. docent, celebrantem in Ecclesia polluta suspensum esse ab ingressu Ecclesiaz, afferentes pro se cap. Episcoporum, de priuilegiis lib. 6. nam illud c. loquitur solidum de eo qui celebatur, aut celebrare facit in loco interdicto, non autem de celebrante in Ecclesia polluta & violata. Et in felsis quibus iure suspenditur interdictum loci, non licet in loco, seu Ecclesia violata celebrare, argum. eorum que tradunt gl. in c. Taurum, in verbo, Ad reconciliationem, de priuilegiis Villadiego deir. regul. c. 4. nro. 10. & expresse Henriquez lib. 13. c. 5. §. 5. in fine.
30. *Quoad* reconciliationem verò Ecclesia polluta, diligenter aduertendum est, an Ecclesia consecrata fuerit, nec ne; Et quidem si consecrata fuerit a proprio loci Episcopo tantum, vel de eius licentia per alium Episcopum reconciliari debet, cū aqua ab Episcopo benedicta que vim cum cinere admixtum habeat, cap. Proposisti, & c.

Nn. Aqua,

Aqua, de conſecr. Eccles. & cum verbis, quæ in Pontificali habentur; Papa tamen, non autem Episcopus, vt prefatū DD tradunt, hanc Ecclesiam conſecratę reconciliacionem ſimpli Sacerdoti committere potest, ſed cum aqua per Episcopum benedicta. Quo modo intelligi debet Victoria, cum num. 99. cit. dicat, cuique Clerico hoc committi poſſe. Vnde Leo X. confeſſit Praefatis ordinis Minorum, vt Eccleſias ſuas pollutas reconciliare poſſent, aqua per ipſos Praefatos benedicta; ſi Episcopus, qui illam benedixit diſtet ultra duas dieas, vt habetur in Compedit. Mendi, verbo, Benedicere, §. 14. Henriquez vbi ſupra lib. 9. ca. 27. §. 6. & lib. 13. c. 5. §. 5. voit Dietam conſinere uiginti inſilia, ſeu leucas septem, & facit c. Nonollus, & ibi glos. in verbo, Utradicata dicas, de Reſcript. Si vero Eccleſia conſecrata non fuerit, ſed tantum benedicta, poteſt a ſimpli Sacerdote per aſperſionem aquae lustralis, reconciliari cap. ſi Eccleſia, & ibi glos. in verbo, Laetetur, de Conſecr. Eccleſia. Toletus lib. 5. c. 8. Aſtentis in Summa, par. 2. lib. 6. tit. 29. art. 3. q. 4. Syluest. verbo, Conſecratio, 2. q. 8. Taberna, verbo, Cōfcreatio, 2. §. Octauo. Sotus, 4. d. 1. 3. q. 2. art. 3. ad arg. ſecundum, §. Quocirca viola a Eccleſia. & Iacobus de Graff. lib. 2. Decis. cap. 48. nu. 10. qui diu ultimi addunt hinc doctrinam noratione dignam, nimis hanc ob causam, ſolere Eccleſias conſulto non conſecrari, ſed benedici, ne felicitatum violentur, expectandus ſit Episcopus,

33 Quando autem conſecrata fit, vel non conſecrata, apparet ex alia ſcriptura, vel ex aliquo instrumento dotationis, vel ex libris Eccleſie, vel ex columna, vel tabula aliqua matrona, vel ex crucibus rubis picis ad partes Eccleſie, & huiusmodi, que etiam ſi apparet vnuſ reſtituſ de viſu, vel auditu, ſecunduſ aliquos, quia cum in hoc caſu non tractetur de alicuius prejudio, huiusmodi ſemi plena probationes ſufficiunt, ſic Ianouen. in expofitione ad Rubricam tituli, de Conſecr. Eccleſie, vel alta. Panorm. in cap. fin. tit. eod. Summa Coſcif. lib. 3. tit. 24. q. 1. est 150. Summa Pifanella, verbo, Conſecratio, 2. §. 2. Angel. verbo, Conſecratio Eccleſie, num. 3. Ioan. Bachonus 4. d. 1. c. 1. q. 2. art. 2. Syluest. verbo, Conſecratio, num. 3. q. 2. Taberna, verbo, cod. numer. 2. verl. Primo, & Thomas Zeruila Episcopus Minorensis, pat. 1. ſuē Praxis Epipolitis, in verbo, polutio Eccleſie, Notab. 3. Et de hac re haec tenus diuīnum fit.

De Ceffatione a Diuinis, Quid ſit, & quāliter diſſerat a censuris Eccleſiaſiſtis. Cap. XVII.

S V M M A R I V M.

- 1 Ceffatio a Diuinis interdicto loci ſimilis eſt,
- 2 Ceffatio a Diuinis qualiter a Dicitribus definiatur.
- 3 Ceffatio a Diuinis qualiter ab excommunicatione, & irregularitate diſtinguitur.
- 4 Ceffatio a Diuinis quomodo ab interdicto loci diſſerat.
- 5 Ceffatio a Diuinis eſt quid facti, & omnes tam innocentes, quam nocentes respicit.
- 6 Ceffatio nunquam a iure, ſed ſolum ab homine imponitur.
- 7 Ceffatio a Diuinis poſt appellationem decretar, ipſo iure no nullatur.
- 8 Ceffatio a Diuinis Cefura Eccleſiaſtica pprie dicta no eſt,
- 9 Celebrans in loco interdicto ſuſpensu eſt, & irregularis.
- 10 Ceffatio a Diuinis, & interdictu, an, et quomodo equiparatur in Clem. 1. de ſent. excom.
- 11 Ceffationem ſpecialē violans regularis excommunicationem non incurrit.
- 12 Irregularitatem ad contrabendam paritas rationis no ſuf ſicit, niſi in iure exprimatur.
- 13 Ceffatio a Diuinis generalis non eſt idem, quod interdictu

- ſtrictu ſumptum,
- 14 Ceffatio a Diuinis duplex eſt, Generalis, & ſpecialis, & quid utraque ſit.

Ceffatio a Diuinis admodum ſimilis eſt Interdicto loci, adeo, vt nonnulli viri docti exiftimare videantur ceflationem a Diuinis, eſte idem quod antiquum interdictum, ſeu interdictum ſtrictissimum, in quo ſolum expellitum eſt licuisse conſerte. Sacramenta neceſſaria in atuolo mortis, & ſunt baptismus, penitentia, & Eucharistia, ſeu viaticum, vt colligitur ex cap. Non eſt vobis de ſponsal. cap. Quod iſte, de peneſit, & remiſſi, & permittimus de ſent. excommunic. ad uitium autem Sacramentum etiam penitentia, & Eucharistia, & iſi virgine precepto diuino interdictum ſtrictissimum olim prohibebat, ex Taberna, verbo, Interdictum, 1. §. Quinto. Henriquez libro 13. de excommunic. & interd. c. 45. §. 1. De hac autem materia ceflationis aſſertur in c. Dilecti filii, de appellat. &c. in ea, Irrfragabilis, & ceterum, de offic. Ordin. in antiqu. & in ea, Si canonice, & c. Quamvis, de offic. Ordin. libro 6. & Clem. 1. de ſent. exc.

2 Vnde autem definitur a DD. Nam Panor. in d. cap. dilectis filiis, numero 18. de appellat. & Syluest. verbo Interdictum, 1. q. 1. in fine. Couat. in cap. Alma mater, par. 1. m. 1. numero primo, de ſent. excom. libro 6. Sotus 4. dift. 22. qu. 3. articulo primo. Alphonſus Viualdus in ſuo Candelabro, par. 3. tract. de ceflatione a diuīnis, numero primo, & DD. communiter eam definiunt in huc modum; f. Ceffatio eſt ſuſpensio organorum id eſt, Ministrorum prohibito, ne laudes diuinis, & Sacramenta ministrarent, aut celebrent, in locum aliquem, ſeu Eccleſiam decretta.] Squidem per huiusmodi ceflationem eo in loco, neque Sacramenta ministrari, neque Sacrificia offerri, neque officia diuina celebri possunt. Alij vero, vt Nauar. in Manica, 27. numero 188. & Martin. Ledeſim, 2. 4. qu. 26. articulo ſecondo, poſt tradi. de Interdicto Henriquez libro 13. cap. 52. §. primo, & labobus de Graff. libro 4. Decis. cap. 28. numero ſecondo, & Toletus libro primi, cap. 13. eam breuius, ad eundem ſententiam, ſic definiunt. Eſt quedam deſiſtencia ab officiis Diuinis, & sacramentorum administratione. Addit autem ab alijs illa particula, in locum decretar, quia non dat ſent ceflatione personalis, ſed tantum localis,

3 Differet autem cefſatio a censuris Eccleſiaſtis, & eam ab irregulatate. Excommunicatione enim priuat direc. omni communione, & conſequenter priuat Sacramentum. ſuſpensio priuat actu, ſeu facultate Ordinis, vel lenti. cionis vel virtuſque; Ordinis quidem, ne ministret, lenti. cionis, ne ſententiam ferat, ne eligat, ne eligitur, ne abſolutab excommunicatione, & virtuſque, ſi ab omnibus ſuſpendatur. Irregularitas priuat a ſuſpentione, vel admi. nistratione Ordinum, prout Ordines ſunt: Cefſatio autem a Diuinis eſt ipſa deſiſtencia; Vnde, licet deſiſtencia haec ceteras Censuras conſequatur, vt patet conſideranti, non tamen ita proprie & directe, ſicut conſequitur cefſationem a Diuinis, que formaliter in ipſa deſiſtencia conſtitit.

4 Differet etiam ab Interdicto generali loci in multis. Primo quia cefſatio a Diuinis, & Interdictum, generali tanquam diuerſa, & diſtincta in iure ponuntur.

5 Secundo, quia cefſatio a Diuinis, eſt quid facti, id eſt, non eſt alia quam ipſa deſiſtencia, & pro omnibus impoſit, nec in hoc magis respicit delinquentes, quam ipſo innocentes, neque locum ipſum afficit, hoc eſt, non reddit locum ipſum in interdictu: At vero interdictu generale eſt quid iuri, & immediate prohibet celebrare, & officia diuina eo in loco exercere.

6 Tertio, cefſatio nunquam imponitur a iure, ſed ab homine; interdictum vero quid iuri eſt, interdictum ipſo iure imponitur, ex Soto 4. d. 22. q. 3. art. 2. Concluſi. Syluest. verbo, Interdictum, 1. q. 1. in fine. Henriquez li. 13. c. 5. §. 2. Toleti lib. 1. cap. 23. Couat. in capit. Alma mater, par. 1. m. 1. de ſent. excom. lib. 6.

7 Quarto, Ceffatio a Diuinis poſt appellationem decretar, non ſit nulla ipſo iure, cum ad factum pertinet, & in